

Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП
«Про застосування санкцій до ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» за недотримання вимог
нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії»

Відповідно до постанови НКРЕКП від 27 грудня 2023 року № 2587 «Про проведення позапланової невиїзної перевірки ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» на підставі посвідчення на проведення позапланової невиїзної перевірки від 26 січня 2024 року № 60, НКРЕКП здійснено позапланову невиїзну перевірку дотримання ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 00130926) (далі – ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО», Товариство) вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1470 (далі – Ліцензійні умови з розподілу електричної енергії), за період діяльності з 01 січня 2022 року по 31 січня 2024 року, за результатами якої складено Акт позапланової невиїзної перевірки від 14 лютого 2024 року № 81 (далі – Акт перевірки № 81).

ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 01.03.2024 № 007-007/898 (із додатками) надано до НКРЕКП письмові пояснення до Акта перевірки № 81, які опрацьовано.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що в умовах збройної агресії російської федерації проти України та з метою захисту інформації, яка може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, а також забезпечення стійкої і безпечної роботи енергетичних об'єктів критичної інфраструктури та обмеження обізнаності ворога в інформації щодо їх функціонування, НКРЕКП прийнято постанову від 26.03.2022 № 349 «Щодо захисту інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом, у тому числі щодо об'єктів критичної інфраструктури», згідно з якою доступ до будь-якої інформації, яка в умовах воєнного стану може бути віднесена до інформації з обмеженим доступом та яка може ідентифікувати об'єкти критичної інфраструктури або створювати уявлення про потенціал об'єкта в енергосистемі України, підлягає обмеженню.

Так, зазначеним Актом перевірки № 81 встановлено та зафіксовано наступне:

№ п/п	Виявлене порушення	Суть порушення
1	підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії	щодо обов'язку ліцензіата надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме підпунктом 10 пункту 2.3.1 глави 2.3 Кодексу комерційного обліку електричної енергії, якими встановлено, що ППКО зобов'язані надавати АКО інформацію та пояснення, а також за дорученням АКО здійснювати заходи щодо вирішення суперечок з питань комерційного обліку електричної енергії.

Відповідно до положень пункту 2.2.3 глави 2.2 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії **адміністратор комерційного обліку має право вимагати від учасників ринку та ППКО** надання у визначені АКО строки, але не менше як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаних із забезпеченням комерційного обліку електричної енергії, **необхідних для виконання покладених на АКО функцій.**

Положеннями пункту 2.3.1 глави 2.3 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії визначено, що постачальники послуг комерційного обліку, зокрема, зобов'язані **надавати АКО інформацію** та пояснення, а також за дорученням АКО здійснювати заходи щодо вирішення суперечок з питань комерційного обліку електричної енергії.

НЕК «УКРЕНЕРГО», як адміністратор комерційного обліку, листом від **29.11.2022** № 01/52942 звернулась до ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» з наступних питань (мовою документа):

«... Згідно з вимогами п.2.2.2 Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 №311 зі змінами (далі – Кодекс), АКО виконує функції, зокрема, що зведення балансу електричної енергії в областях обліку та торгових зонах ринку електричної енергії України.

З метою коректного складання АКО балансу електричної енергії відповідно до вимог Кодексу, операторам систем як ППКО в ролі ОДКО необхідно здійснювати завантаження даних комерційного обліку в систему управління ринком (MMS) та ПК «Датахаб» виключно по об'єктах електроенергетики, які здійснюють синхронну роботу з ОЕС України.

Також просимо в найкоротші терміни інформувати АКО в разі завантаження даних комерційного обліку іншими ППКО в ролі ОДКО по електроустановках, які приєднані до мереж відповідного оператора системи, але не здійснюють синхронну роботу з ОЕС України.».

У відповідь на лист НЕК «УКРЕНЕРГО» від 29.11.2022 № 01/52942, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від **10.05.2023** № 007-007/2694 (через **117 робочих днів**) **надало адміністратору комерційного обліку** перелік суб'єктів господарювання, які приєднані до мереж ОСР, для яких є інші (крім ОСР) ППКО в ролі ОДКО, які завантажують дані комерційного обліку по електроустановках, приєднаних до мереж оператора системи ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО», але які **не здійснюють синхронну роботу з ОЕС України**, із зазначенням найменування, адреси та ЕІС-коду виробників із альтернативних джерел енергії по яким відповідні ППКО в ролі ОДКО здійснюють завантаження даних комерційного обліку.

Відповідно до пояснень ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО», наданих листом від 01.03.2024 № 007-007/898, Товариство заперечує щодо порушення вимог законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії, а саме щодо несвоєчасного надання Товариством інформації на лист НЕК «УКРЕНЕРГО» від 29.11.2022 № 01/52942 (мовою документа):

«... Вимогами пункту 2.2.3 ККОЕЕ визначено, що АКО має право вимагати від учасників ринку та ППКО надання у визначені АКО строки копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаних із забезпеченням комерційного обліку електричної енергії, необхідних для виконання покладених на АКО функцій.

Підпунктом 10 пункту 2.3.1. глави 2.3 ККОЕЕ, передбачено обов'язок ППКО щодо надання АКО (НЕК «Укренерго») інформації та пояснень, а також за дорученням АКО здійснювати заходи щодо вирішення суперечок з питань комерційного обліку електричної енергії.

Проте, зазначеним пп.10 п. 2.3.1 ККОЕЕ не визначено терміну протягом якого ППКО має надавати інформацію та пояснення до АКО.

Встановлення терміну надання інформації у вимозі, є правом АКО, але відсутній обов'язок ППКО щодо надання інформації саме у терміни, які встановлює АКО.

Тобто обов'язок надання ППКО інформації та документів до АКО не обмежується термінами, тому ненадання Товариством відповіді у терміни встановлені НЕК «Укренерго» не може бути порушенням вимог ККОЕЕ.

НЕК “Укренерго” листом 29.11.2022 №01/52942 направило до ОСР вимогу в якій просить **в найкоротші терміни** інформувати АКО в разі **завантаження даних комерційного обліку** іншими ППКО в ролі ОДКО по електроустановках, які приєднані до мереж відповідного оператора системи, але не здійснюють синхронну роботу з ОЕС України.

Термін – це **визначений** календарний час, встановлений для певної події. Тобто АКО в своєму листі не встановив чітко визначеного терміну для надання оператором системи розподілу інформації. Відповідно до ч.2 ст. 14 ЦК України особа не може бути примушена до дії вчинення якої не є для неї обов'язковим. Тобто вважаємо, що Регулятором помилково кваліфіковано порушення як несвоєчасне надання інформації, оскільки час надання такої інформації не встановлений, так само не встановлений проміжок часу впродовж якого, на думку НКРЕКП не було надано інформації.

Отже, в діях товариства, відсутні порушення вимог пункту 2.3.1 глави 2.3 ККОЕЕ, відповідь НЕК “Укренерго” надана.

Товариством надано відповідь на вимогу АКО, що додатково підтверджує відсутність порушень вимог ККОЕЕ. Окрім цього, зазначені обставини були відомі Регулятору ще до прийняття рішення про проведення перевірки. Необхідно зазначити, що проведена перевірка НКРЕКП як захід діяльності Регулятора не відповідає меті задля якої такі перевірки провадяться – з метою з'ясування обставин, які мають значення для повноти проведення заходу.

Відповідно до п. 6.4 Порядку контролю за дотриманням ліцензіатами, що провадять діяльність у сферах енергетики та комунальних послуг, законодавства у відповідних сферах та ліцензійних умов, під час проведення позапланової перевірки **з'ясовуються лише ті питання, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення такої перевірки, з обов'язковим зазначенням цих питань у посвідченні на проведення перевірки.** Проте, в даному випадку під час перевірки НКРЕКП не з'ясувалось та не порушувалось питання, що підлягало перевірці. Тобто відомості, що були предметом перевірки, формувались виключно з інформації наданої НЕК “Укренерго”. Під час перевірки НКРЕКП не зверталось до ПАТ “Запоріжжяобленерго” за наданням пояснень, або інформації, у зв'язку з чим, можна зробити висновок НКРЕКП не було здійснено повну, всебічну та об'єктивну перевірку. ...».

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що відповідно до положень пункту 2.2.3 глави 2.2 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії **адміністратор комерційного обліку (АКО) має право вимагати від учасників ринку та ППКО надання у визначені АКО строки, але не менше як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаних із забезпеченням комерційного обліку електричної енергії, необхідних для виконання покладених на АКО функцій.**

Відповідно до положень підпункту 10 пункту 2.3.1 глави 2.3 Кодексу комерційного обліку електричної енергії **ППКО зобов'язані надавати АКО інформацію та пояснення, а також за дорученням АКО здійснювати заходи щодо вирішення суперечок з питань комерційного обліку електричної енергії.**

Таким чином, положеннями Кодексу комерційного обліку електричної енергії **передбачено можливість визначення АКО строку** (але не менше як протягом 10 робочих днів) **протягом якого учасники ринку та ППКО зобов'язані надавати АКО інформацію та пояснення.**

Додатково Департамент ліцензійного контролю зазначає, що згідно підпункту 2 пункту 2.5.1 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг затвердженого постановою НКРЕКП від 29 вересня 2023 року № 1800 (далі – Порядок (методика) визначення розміру штрафів), з метою дотримання принципу пропорційності під час визначення розміру штрафу за порушення НКРЕКП застосовую зменшення розміру штрафу у разі, якщо **порушення та наслідки порушення були повністю усунуті порушником до прийняття рішення про проведення перевірки (зменшення на 100 %).**

Отже, згідно з підпунктом 2.6.4 пункту 2 глави 2.2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів за порушення **підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії** щодо обов'язку ліцензіата надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, **а саме підпунктом 10 пункту 2.3.1 глави 2.3 Кодексу комерційного обліку електричної енергії, Департамент ліцензійного контролю пропонує застосувати санкцію у вигляді застереження**, оскільки у випадку, якщо підсумковий розмір штрафу, розрахований та скоригований відповідно до глав 2.2 – 2.5 цього розділу, є нижчим за мінімальний розмір штрафу, передбачений законодавством, НКРЕКП не накладає штраф, а застосовує інші санкції.

2	<p>підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії</p>	<p>щодо обов'язку ліцензіата надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме підпунктом 6 пункту 2.3.1 глави 2.3 Кодексу комерційного обліку електричної енергії, якими встановлено, що ПШКО зобов'язані формувати та передавати АКО, а також іншим учасникам ринку та ПШКО електронні документи з даними комерційного обліку згідно з цим Кодексом, Правилами ринку та Правилами роздрібного ринку.</p>
---	--	---

Відповідно до положень частини першої статті 46 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу, зокрема, **забезпечує комерційний облік** відповідно до цього Закону, правил ринку та кодексу комерційного обліку, інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та **виконує інші функції**, передбачені нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

При цьому, положеннями частини третьої статті 46 Закону України «Про ринок електричної енергії» встановлено, що оператор системи розподілу, зокрема, **зобов'язаний надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку** в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Слід зазначити, що відповідно до положень частини першої та другої статті 53 Закону України «Про ринок електричної енергії» **функції адміністратора комерційного обліку (АКО)** покладаються на оператора системи передачі. Адміністратор комерційного обліку на ринку електричної енергії відповідно до правил ринку, кодексу комерційного обліку та інших нормативно-правових актів, зокрема, **отримує від постачальників послуг комерційного обліку (ПШКО) дані комерційного обліку електричної енергії**, визначає їхню придатність до використання та забезпечує центральну агрегацію; надає дані комерційного обліку електричної енергії адміністратору розрахунків та іншим учасникам ринку; здійснює інші функції, передбачені правилами ринку та кодексом комерційного обліку.

Водночас слід зазначити, що відповідно до положень пункту 12.4.4 глави 12.4 розділу XII Кодексу комерційного обліку електричної енергії до дати запуску інформаційного обміну між учасниками ринку через Датахаб:

функції АКО з ведення реєстрів ТКО, адміністрування процесів зміни електропостачальника, адміністрування припинення електропостачання та **агрегації даних комерційного обліку** виконують оператори системи за місцем провадження ними господарської діяльності з розподілу/передачі електричної енергії;

оператори системи забезпечують приймання даних комерційного обліку від ППКО (у ролі ОЗД та ОДКО), учасників ринку та/або споживачів, їх обробку, формування, профілювання, **валідацію та передачу для розрахунків на ринку** за рахунок коштів, передбачених у тарифі на розподіл/передачу електричної енергії. Зазначені функції виконуються операторами систем до дати початку їх виконання АКО з урахуванням поетапного запуску функціонування центральної інформаційно-телекомунікаційної платформи Датахаб.

Так, положеннями пунктів 9.9.1 – 9.9.4 глави 9.9 розділу IX Кодексу комерційного обліку електричної енергії визначено, що **перевірка даних комерційного обліку** здійснюється на рівні ППКО (у ролі ОДКО) після отримання результатів вимірювання та формування даних комерційного обліку.

ППКО (у ролі ОДКО) після отримання від ППКО (у ролі ОЗД) результатів вимірювання з лічильників має провести обробку, **перевірку, валідацію цих даних** та, у разі потреби, їх заміну оціночними даними, а також забезпечити зберігання, архівування, передачу валідованих даних АКО та іншим заінтересованим сторонам, зокрема електропостачальникам, відповідно до вимог цього Кодексу.

ППКО (у ролі ОДКО) повинен здійснити **валідацію сформованих даних комерційного обліку перед тим, як додати ці дані до своїх баз даних комерційного обліку електричної енергії та передати їх АКО.**

Якщо сформовані дані **не проходять валідацію, то вони не вносяться до бази даних комерційного обліку електричної енергії та не передаються АКО.** ППКО (у ролі ОДКО), що здійснює валідацію даних комерційного обліку, має негайно повідомити ППКО (у ролі ОЗД), від якого він їх отримав, про необхідність виправлення виявлених недоліків у даних комерційного обліку в найкоротші терміни. Повідомлення повинне містити інформацію щодо ТКО, дані з яких не пройшли перевірку достовірності, а також про перевірки, що не були пройдені.

Відповідно до положень пункту 2.3.6 глави 2.3 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії **ППКО несуть відповідальність** згідно з законодавством України за достовірність даних та інформації в електронних документах, що надаються ними АКО та іншим сторонам, зокрема за складання неправдивих документів, унесення до документів неправдивих відомостей, видачу неправдивих документів, інше підроблення документів, а також за викривлення даних комерційного обліку.

НЕК «УКРЕНЕРГО», як адміністратор комерційного обліку, листом від 25.05.2023 № 01/25819 звернувся до ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» з наступних питань (мовою документа):

«... У відповідності до п. 4.4.1. Кодексу, для покращення точності ведення комерційного обліку та визначення втрат у мережах відповідні оператори мережі можуть організовувати області та площадки комерційного обліку електричних мереж шляхом створення точок комерційного обліку як на периметрі, так і всередині власних мереж.

Згідно п. 4.4.2. Кодексу, області комерційного обліку створюються для визначення обсягів електричної енергії, які неможливо виміряти безпосередньо, зокрема для визначення втрат електричної енергії в електричних мережах.

Керуючись п.1.1.2 Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 №308 зі змінами, торгова зона - відокремлена зона, визначена оператором системи передачі за погодженням з Регулятором, у якій здійснюється синхронна робота електроустановок.

Звертаємо Вашу увагу на наше попереднє звернення від 29.11.2022 № 01/52942 в якому було зазначено, що у разі роботи електроустановок несинхронно з ОЕС, дані комерційного

обліку по відповідним ТКО не можуть бути показані по ТКО, створеним в торговій зоні ОЕС для таких електроустановок.

Разом з тим впродовж останнього часу АКО почав отримувати звернення від деяких ОС щодо підозр в несинхронній роботі з ОЕС деяких електроустановок генерації та перетікань між ОС в несинхронних зонах, без зазначення інформації щодо дати початку такого режиму роботи.

З метою коректного розрахунку балансу торгової зони ОЕС України та відображення в MMS відповідних ДКО, операторам систем, в ролі АТКО необхідно:

1. В співпраці з суміжними операторами систем забезпечити процес формування та документування інформації щодо топології власних мереж в частині статусу їх несинхронної роботи з ОЕС, включно з статусом несинхронної роботи приєднаних до них площадок обліку електростанцій та об'єктів споживачів.

2. Забезпечити постійне інформування АКО, виробників, електропостачальників та ППКО зміни стану синхронної роботи пов'язаних з ними об'єктів та площадок обліку.

3. До 31.05.2023 надати АКО листом інформацію щодо переліку об'єктів виробників, що приєднані до електричних мереж та наразі працюють несинхронно, з зазначенням дати початку такого режиму роботи.».

У відповідь на лист НЕК «УКРЕНЕРГО» від 25.05.2023 № 01/25819, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 30.05.2023 № 007-63/3069 надало адміністратору комерційного обліку перелік виробників, розташованих на тимчасово непідконтрольній території, що приєднані до електричних мереж оператора системи розподілу та **працюють несинхронно з ОЕС України**, із зазначенням дати початку такого режиму роботи, а саме з **липня 2022 року**.

Водночас, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 31.10.2023 № 007-007/5471 надало на запит НКРЕКП перелік виробників з відновлювальних джерел енергії, об'єкти генерації яких з 01.01.2022 по 31.12.2022 були розташовані на території ліцензованої діяльності ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО», із зазначенням даних (за версією MMS 2) щодо фактичних помісячних обсягів відпуску та споживання електричної енергії відповідними об'єктами генерації.

Враховуючи вищевикладене, комісією з проведення перевірки за результатами аналізу інформації, зазначеної у листах Товариства від 30.05.2023 № 007-63/3069 та від 31.10.2023 № 007-007/5471, встановлено що ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО», як ППКО, протягом 2022 року здійснювало завантаження в систему управління ринком (до платформи MMS) даних комерційного обліку щодо помісячних обсягів відпуску та споживання електричної енергії виробниками з відновлювальних джерел енергії, розташованих на тимчасово неконтрольованій території, та які з **липня 2022 року працювали несинхронно з ОЕС України**:

Найменування ВАД	ЕІС-код (Zv)	Статус території	Підключення до мережі ОСР	Генерація (відпуск) в мережу ОСР
		тимчасово окупована територія	немає відомостей щодо підключення	БЕЗ генерації в баланс ОЕСУ

3	<p>підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії</p>	<p>щодо обов'язку ліцензіата надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, а саме:</p> <p>пунктів 9.9.2 – 9.9.4 глави 9.9 розділу IX Кодексу комерційного обліку електричної енергії, якими встановлено, що ППКО (у ролі ОДКО) після отримання від ППКО (у ролі ОЗД) результатів вимірювання з лічильників має провести обробку, перевірку, валідацію цих даних до їх передачі АКО та іншим заінтересованим сторонам.</p> <p>ППКО (у ролі ОДКО) повинен здійснити валідацію сформованих даних комерційного обліку перед тим, як додати ці дані до своїх баз даних комерційного обліку електричної енергії та передати їх АКО.</p> <p>Якщо сформовані дані не проходять валідацію, то вони не вносяться до бази даних комерційного обліку електричної енергії та не передаються АКО. ППКО (у ролі ОДКО), що здійснює валідацію даних комерційного обліку, має негайно повідомити ППКО (у ролі ОЗД), від якого він їх отримав, про необхідність виправлення виявлених недоліків у даних комерційного обліку в найкоротші терміни. Повідомлення повинне містити інформацію щодо ТКО, дані з яких не пройшли перевірку достовірності, а також про перевірки, що не були пройдені.</p>
<p>Як зазначалось вище відповідно до положень частини першої статті 46 Закону України «Про ринок електричної енергії» оператор системи розподілу, зокрема, забезпечує комерційний облік відповідно до цього Закону, правил ринку та кодексу комерційного обліку, інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії, та виконує інші функції, передбачені нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.</p> <p>При цьому, положеннями частини третьої статті 46 Закону України «Про ринок електричної енергії» встановлено, що оператор системи розподілу, зокрема, зобов'язаний надавати учасникам ринку інформацію, <u>необхідну для виконання ними функцій на ринку</u> в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.</p> <p>Слід зазначити, що відповідно до положень частини першої та другої статті 53 Закону України «Про ринок електричної енергії» функції адміністратора комерційного обліку (АКО) покладаються на оператора системи передачі. Адміністратор комерційного обліку на ринку електричної енергії відповідно до правил ринку, кодексу комерційного обліку та інших нормативно-правових актів, зокрема, отримує від постачальників послуг комерційного обліку (ППКО) дані комерційного обліку електричної енергії, визначає їхню придатність до використання та забезпечує центральну агрегацію; надає дані комерційного обліку електричної</p>		

енергії адміністратору розрахунків та іншим учасникам ринку; здійснює інші функції, передбачені правилами ринку та кодексом комерційного обліку.

Водночас слід зазначити, що відповідно до положень пункту 12.4.4 глави 12.4 розділу XII Кодексу комерційного обліку електричної енергії до дати запуску інформаційного обміну між учасниками ринку через Датахаб:

функції АКО з ведення реєстрів ТКО, адміністрування процесів зміни електропостачальника, адміністрування припинення електропостачання та **агрегації даних комерційного обліку** виконують оператори системи за місцем провадження ними господарської діяльності з розподілу/передачі електричної енергії;

оператори системи забезпечують приймання даних комерційного обліку від ППКО (у ролі ОЗД та ОДКО), учасників ринку та/або споживачів, їх обробку, формування, профілювання, **валідацію та передачу для розрахунків на ринку** за рахунок коштів, передбачених у тарифі на розподіл/передачу електричної енергії. Зазначені функції виконуються операторами систем до дати початку їх виконання АКО з урахуванням поетапного запуску функціонування центральної інформаційно-телекомунікаційної платформи Датахаб;

Відповідно до положень пункту 2.2.2 глави 2.2 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії АКО виконує, зокрема, **функції отримання від ППКО валідованих даних комерційного обліку**, визначення їх придатності до використання; виконання перевірок повноти інформації, отриманої від ППКО, визначення помилок у даних або випадків відсутності даних; інформування ППКО про стан придатності отриманих даних комерційного обліку та надання вимог щодо повторного надання належних даних для виправлення виявлених помилок; надання сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії адміністратору розрахунків, а також учасникам ринку та іншим заінтересованим сторонам, які пов'язані з певною точкою комерційного обліку (ТКО); **зведення балансу електричної енергії в областях обліку та торгових зонах ринку електричної енергії України.**

Крім того, відповідно до положень пункту 2.2.3 глави 2.2 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії **адміністратор комерційного обліку має право вимагати від учасників ринку та ППКО** надання у визначені АКО строки, але не менше як протягом 10 робочих днів, завірених в установленому законодавством порядку копій документів, пояснень та іншої інформації, пов'язаних із забезпеченням комерційного обліку електричної енергії, **необхідних для виконання покладених на АКО функцій.**

Відповідно до положень пункту 1.1.4 глави 1.1 розділу I Кодексу комерційного обліку електричної енергії:

оператор даних комерційного обліку (ОДКО) - функція (роль), яку виконує постачальник послуг комерційного обліку електричної енергії у процесі надання послуг (виконання робіт) із формування та керування даними, зокрема їх обробки, перевірки, валідації, зберігання, архівування та передачі валідованих даних комерційного обліку АКО, учасникам ринку та споживачам;

валідація даних комерційного обліку (валідація даних) – процедура підтвердження постачальником послуг комерційного обліку електричної енергії придатності даних комерційного обліку для подальшої їх обробки АКО;

валідовані дані комерційного обліку (валідовані дані) – набір даних комерційного обліку за встановлений період для точки комерційного обліку після їх валідації (перевірки, оцінки, заміни тощо), що буде використовуватися для подальшої їх обробки АКО;

перевірка даних – процедура перевірки повноти, точності та достовірності результатів вимірювання та даних комерційного обліку.

Положеннями пункту 2.3.1 глави 2.3 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії визначено, що постачальники послуг комерційного обліку, зокрема, зобов'язані формувати та передавати АКО, а також іншим учасникам ринку та ППКО **електронні документи з даними комерційного обліку згідно з цим Кодексом**, Правилами ринку та Правилами роздрібного ринку; дотримуватись вимог цього Кодексу та інших нормативно-правових актів і нормативних

документів, що регламентують функціонування ринку електричної енергії; **надавати АКО інформацію** та пояснення, а також за дорученням АКО здійснювати заходи щодо вирішення суперечок з питань комерційного обліку електричної енергії.

Так, положеннями пунктів 9.9.1 – 9.9.4 глави 9.9 розділу IX Кодексу комерційного обліку електричної енергії визначено, що **перевірка даних комерційного обліку** здійснюється на рівні ППКО (у ролі ОДКО) після отримання результатів вимірювання та формування даних комерційного обліку.

ППКО (у ролі ОДКО) після отримання від ППКО (у ролі ОЗД) результатів вимірювання з лічильників має провести обробку, **перевірку, валідацію цих даних** та, у разі потреби, їх заміну оціночними даними, а також забезпечити зберігання, архівування, передачу валідованих даних АКО та іншим заінтересованим сторонам, зокрема електропостачальникам, відповідно до вимог цього Кодексу.

ППКО (у ролі ОДКО) повинен здійснити **валідацію сформованих даних комерційного обліку перед тим, як додати ці дані до своїх баз даних комерційного обліку електричної енергії та передати їх АКО.**

Якщо сформовані дані **не проходять валідацію, то вони не вносяться до бази даних комерційного обліку електричної енергії та не передаються АКО.** ППКО (у ролі ОДКО), що здійснює валідацію даних комерційного обліку, має негайно повідомити ППКО (у ролі ОЗД), від якого він їх отримав, про необхідність виправлення виявлених недоліків у даних комерційного обліку в найкоротші терміни. Повідомлення повинне містити інформацію щодо ТКО, дані з яких не пройшли перевірку достовірності, а також про перевірки, що не були пройдені.

Відповідно до положень пункту 2.3.6 глави 2.3 розділу II Кодексу комерційного обліку електричної енергії **ППКО несуть відповідальність** згідно з законодавством України за достовірність даних та інформації в електронних документах, що надаються ними АКО та іншим сторонам, зокрема за складання неправдивих документів, унесення до документів неправдивих відомостей, видачу неправдивих документів, інше підроблення документів, а також за викривлення даних комерційного обліку.

Відповідно до інформації, наданої ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 31.10.2023 № 007-007/5471, **протягом липня-грудня 2022 року** ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» здійснювало, як ППКО, завантаження в систему управління ринком (до платформи MMS) даних комерційного обліку, а саме помісячних обсягів відпуску та споживання електричної енергії виробниками з відновлювальних джерел енергії, розташованих на тимчасово неконтрольованій території, та **які з липня 2022 року працювали несинхронно з ОЕС України**, а саме:

Обсяги відпуску та споживання електричної енергії ВАД за III квартал 2022 року

Найменування компанії	ЕІС код	липень		серпень		вересень	
		надходження електричної енергії кВт*год	передача електричної енергії кВт*год	надходження електричної енергії кВт*год	передача електричної енергії кВт*год	надходження електричної енергії кВт*год	передача електричної енергії кВт*год
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		941 283	4 986	795 090	5 724	564 918	6 142
		10 789 893	7 943	9 420 504	10 344	6 711 543	3 672
		569 856	169	462 736	170	371 968	251
		3 238	5	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0

		4 931	2	27 419	15	10 937	9
		10 008	4	7 651	5	5 767	5
		180 981	549	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		1 099 106*		890 403*		699 166*	

* Сальдо (+ відпуск - споживання).

Обсяги відпуску та споживання електричної енергії ВАД за IV квартал 2022 року

Найменування компанії	ЕІС код	жовтень		листопад		грудень	
		надходження електричної енергії кВт*год	передача електричної енергії кВт*год	надходження електричної енергії кВт*год	передача електричної енергії кВт*год	надходження електричної енергії кВт*год	передача електричної енергії кВт*год
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		432 237	7 516	218 205	5 909	157 878	3 031
		5 811 587	9 391	2 720 777	11 972	1 692 468	18 996
		265 400	804	150 952	1 688	126 880	921
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		8 052	10	4 349	13	3 729	14
		4 454	6	2 029	7	1 012	7
		0	0	0	0	0	0
		0	0	0	0	0	0
		491 753*		207 880*		134 711*	

* Сальдо (+ відпуск - споживання).

При цьому, у відповідь на лист НЕК «УКРЕНЕРГО» від 29.11.2022 № 01/52942, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 18.04.2023 № 007-007/2313 повідомило зокрема щодо здійснення оператором системи як ППКО в ролі ОДКО завантаження даних комерційного обліку в систему управління ринком (MMS) та ПК «Датахаб» виключно по об'єктах електроенергетики, які здійснюють синхронну роботу з ОЕС України (мовою документа):

«... Наразі ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» не має технічної можливості підтвердити достовірність даних з вузлів обліку ВАД, що розташовані в районі проведення воєнних (бойових) дій або які перебувають в тимчасовій окупації, оточенні (блокуванні). Повністю втрачено контроль над обладнанням та мережами тимчасово окупованих територій ліцензійної діяльності зі сторони ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» - відсутній зв'язок для дистанційної вичитки приладів обліку та заблоковані роботи персоналу Компанії на цих територіях з боку окупанта. ...».

Таким чином, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» здійснювало завантаження даних, наведених в вищезазначених таблицях **не маючи контролю над вузлами обліку та можливості підтвердження достовірності цих даних**, що в свою чергу не відповідає вимогам пунктів 9.9.2 – 9.9.4 глави 9.9 розділу IX Кодексу комерційного обліку електричної енергії згідно з якими ППКО (у ролі ОДКО) після отримання від ППКО (у ролі ОЗД) результатів вимірювання з лічильників має провести обробку, перевірку, валідацію цих даних та, у разі потреби, їх заміну оціночними даними, а також забезпечити зберігання, архівування, передачу валідованих даних АКО та іншим заінтересованим сторонам, зокрема електропостачальникам, відповідно до вимог цього Кодексу.

ППКО (у ролі ОДКО) повинен здійснити валідацію сформованих даних комерційного обліку перед тим, як додати ці дані до своїх баз даних комерційного обліку електричної енергії та передати їх АКО.

Якщо сформовані дані не проходять валідацію, то вони не вносяться до бази даних комерційного обліку електричної енергії та не передаються АКО. ППКО (у ролі ОДКО), що здійснює валідацію даних комерційного обліку, має негайно повідомити ППКО (у ролі ОЗД), від якого він їх отримав, про необхідність виправлення виявлених недоліків у даних комерційного обліку в найкоротші терміни. Повідомлення повинне містити інформацію щодо ТКО, дані з яких не пройшли перевірку достовірності, а також про перевірки, що не були пройдені.

Відповідно до пояснень ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО», наданих листом від 01.03.2024 № 007-007/898, Товариство заперечує щодо порушення вимог законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії, а саме щодо надання адміністратору комерційного обліку недостовірних даних комерційного обліку електричної енергії (мовою документа):

«... З втратою контролю над мережами та обладнанням ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» було позбавлено можливості повноцінно виконувати валідацію даних, як то перевірку наданої ОЗД даних комерційного обліку через блокування доступу та неможливості дистанційного зчитування з причин відключення каналів зв'язку з ПС на НКТ на яких розташовані ТКО, згідно ККО.

*Необхідно зазначити, виконуючи функцію ППКО в ролі ОДКО ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» **проводило перевірку даних з урахуванням перешикод, пов'язаних з окупацією**, а саме здійснювало перевірку щодо:*

типу комунікаційного інтерфейсу та частоту зчитування результатів вимірювання/формування даних комерційного обліку;

інтервал вимірювання;

інформації про фактичний тип профілю виробітку та споживання (сальдування);

рівня напруги усіх ТКО;

максимальної потужності виробітку та споживання;

оціночного річного обсягу виробітку та споживання;

стану підключення (не нульові значення), тощо.

ПАТ “Запоріжжяобленерго” в результаті тимчасової окупації частини Запорізької області поступово втрачало контроль над об'єктами, які знаходяться на ТОТ.

Звертаємо увагу Регулятора, що ані протягом 2022 року, ані на теперішній час залишається неврегульованим на нормативному рівні питання щодо формування інформації обсягів прийому/ віддачі електричної енергії від учасників ринку до/з мереж розташованих на тимчасово окупованій території та здійснення відповідних розрахунків між учасниками ринку. Тому, з метою врегулювання даного питання, ПАТ “Запоріжжяобленерго” неодноразово зверталось до Регулятора з листами від 23.11.2022 № 001-33/2557, 23.12.2022 № 001-008/2811, 10.01.2023 № 001- 33/51, 14.02.2023 № 001-33/363, 24.02.2023 № 001-32/464, 08.05.2023 №007-007/2638, 24.10.2023 №001-33/2190.

Проте, питання щодо обсягів прийому/віддачі електричної енергії від учасників ринку до/з мереж розташованих на тимчасово окупованій території та здійснення відповідних розрахунків між учасниками ринку не було врегульовано на нормативному рівні.

Більш того, нормативно-правового акта спрямованого на врегулювання даного питання до теперішнього часу не прийнято.

У зв'язку з чим ПАТ “Запоріжжяобленерго” листом від 18.04.2023 № 007-007/2313 звернулось до НЕК “Укренерго” в якому, зокрема, зазначило, що у зв'язку з тим що Товариство наразі не має технічної можливості (відсутній зв'язок для дистанційної вичитки приладів обліку та блокована робота персоналу Товариства на цих територіях) для підтвердження даних з вузлів обліку ВАД, що розташовані в районі проведення бойових дій або які перебувають в тимчасовій окупації, а тому з метою коректного складання балансу електричної енергії у торговій зоні, виключно по об'єктах електроенергетики, які здійснюють роботу в ОЕС України, Товариство

відмовляється від обсягів видачі в мережу та споживання усіх ВАД на тимчасово непідконтрольній території як таких, що не пройшли верифікацію.

Крім того, НКРЕКП в акті зроблено помилковий висновок, що ПАТ «Запоріжжяобленерго» з липня 2022 було обізнано та завантажувало в систему управління ринком (до платформи MMS) дані комерційного обліку щодо місячних обсягів відпуску та споживання електричної енергії виробниками з відновлювальних джерел енергії, розташованих на тимчасово неконтрольованій території та які з липня 2022 працювали несинхронно з ОЕС України.

При цьому, нормативного визначення «синхронна/несинхронна робота об'єктів електроенергетики» не існувало в 2022 році.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що комісією з перевірки встановлено та Актом перевірки № 90 зафіксовано, що ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 30.05.2023 № 007-63/3069 надало адміністратору комерційного обліку перелік виробників, розташованих на тимчасово непідконтрольній території, що приєднані до електричних мереж оператора системи розподілу та **працюють несинхронно з ОЕС України**, із зазначенням дати початку такого режиму роботи, а саме **з липня 2022 року**.

Водночас, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 31.10.2023 № 007-007/5471 надало на запит НКРЕКП перелік виробників з відновлювальних джерел енергії, об'єкти генерації яких з 01.01.2022 по 31.12.2022 були розташовані на території ліцензованої діяльності ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО», із зазначенням даних (за версією MMS 2) щодо фактичних помісячних обсягів відпуску та споживання електричної енергії відповідними об'єктами генерації.

За результатами аналізу (співставлення) інформації, зазначеної у листах Товариства від 30.05.2023 № 007-63/3069 та від 31.10.2023 № 007-007/5471, комісією з перевірки встановлено та Актом перевірки № 90 зафіксовано, що **протягом липня-грудня 2022 року** ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» здійснювало, як ППКО, завантаження в систему управління ринком (до платформи MMS) даних комерційного обліку, а саме помісячних обсягів відпуску та споживання електричної енергії виробниками з відновлювальних джерел енергії, розташованих на тимчасово неконтрольованій території, та **які з липня 2022 року працювали несинхронно з ОЕС України**.

4	підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії	щодо обов'язку ліцензіата надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.
---	---	---

Щодо обов'язку ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» надавати інформацію, яка має надаватись відповідно до положень пункту 6.3 глави 6 розділу X Кодексу системи передачі

Відповідно до положень підпунктів 6.3.3, 6.3.5 – 6.3.7 пункту 6.3 глави 6 розділу X Кодексу системи передачі кожний ОСР повинен надавати ОСП структурну інформацію, **пов'язану з областю спостереження**, зокрема, по:

- підстанціях за напругою;
- лініях приєднання підстанцій за напругою;
- трансформаторах на підстанціях за напругою;
- значних Користувачах;
- реакторах і конденсаторах, приєднаних до підстанцій, за напругою;
- генеруючих одиницях із встановленою потужністю 1 МВт та більше.

Кожен ОСР повинен надавати ОСП інформацію щодо підписання (розірвання) договорів про приєднання генеруючих одиниць типу В, С, D до електричних мереж ОСР не пізніше 5 робочих днів з моменту вчинення їх реєстрації.

Кожний ОСР, що має точку приєднання до передавальної мережі, повинен надавати ОСП оновлену структурну інформацію **про елементи області спостереження** – періодично, принаймні кожні півроку.

Кожний ОСР повинен щомісяця надавати ОСП, з розподілом за джерелами первинної енергії, перелік та сумарну генеруючу потужність усіх генеруючих одиниць типу А (з приведенням потужності до напруги 35 кВ та вище підстанцій ОСР відповідно до нормальної схеми мережі), які відповідають вимогам глави 2 розділу III цього Кодексу, і найкращу оцінку сумарної генеруючої потужності генеруючих одиниць типу А, які не відповідають вимогам глави 2 розділу III цього Кодексу, що приєднані до його системи розподілу, разом з відповідною інформацією щодо їхньої частотної характеристики.

Кожний ОСР повинен у режимі реального часу надавати ОСП інформацію, **пов'язану з областю спостереження**, включаючи таке:

- фактична топологія підстанції;
- активна і реактивна потужність через комірку лінії;
- активна і реактивна потужність через комірку трансформатора;
- вливання активної і реактивної потужності через комірку генеруючого об'єкта;
- положення відгалужень трансформаторів, приєднаних до передавальної мережі;
- напруги на системах шин;
- реактивна потужність через комірки реакторів і конденсаторів;
- сукупне вироблення в області спостереження ОСР з розподілом за джерелами первинної енергії (для генеруючих одиниць типу А та В);
- вироблення в області спостереження ОСР з розподілом за джерелами первинної енергії по кожній генеруючій одиниці типу С та D;
- сукупне споживання в області спостереження ОСР.

Відповідно до положень пункту 1.1.4 глави 1.1 розділу I Кодексу комерційного обліку електричної енергії **область спостереження** – власна система передачі ОСП та відповідні частини систем розподілу та суміжних систем передачі, на яких ОСП здійснює моніторинг та моделювання в режимі реального часу для підтримки операційної безпеки в його області регулювання, включаючи міждержавні лінії.

Водночас, відповідно до положень підпунктів 6.3.1 – 6.3.2 пункту 6.3 глави 6 розділу X Кодексу системи передачі **ОСП повинен визначити область спостереження** приєднаних до системи передачі систем розподілення з точки зору точності та ефективності визначення режимів системи передачі.

У тих випадках, коли розподільна мережа не має безпосереднього приєднання до передавальної мережі, але її електричний вплив вважається суттєвим з точки зору належного представлення поведінки системи, такі розподільні мережі **можуть бути визначені ОСП як частина області спостереження**.

Крім того, положеннями пункту 6.3.4 пункту 6.3 глави 6 розділу X Кодексу системи передачі визначено, що **перелік технічних параметрів та характеристик, а також форми надання інформації для ОСР оприлюднюються на власному вебсайті ОСП в мережі Інтернет**.

Відповідно до інформації, наданої на запит НКРЕКП листом ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» від 31.10.2023 № 007-007/5471 (мовою документа):

*«... Відповідно до п. 1.4 глави I розділу I Кодексу системи передачі, **область спостереження** – власна система передачі ОСП та відповідні частини систем розподілу та суміжних систем передачі, на яких ОСП здійснює моніторинг та моделювання в режимі реального часу для підтримки операційної безпеки в його області регулювання, включаючи міждержавні лінії.*

Пунктами 6.3.1. та 6.3.2. розділу X Кодексу системи передачі передбачено, що **ОСП повинен визначити область спостереження** приєднаних до системи передачі систем розподілення з точки зору точності та ефективності визначення режимів системи передачі. У тих випадках, коли розподільна мережа не має безпосереднього приєднання до передавальної мережі, але її електричний вплив вважається суттєвим з точки зору належного представлення поведінки системи, такі розподільні мережі можуть бути визначені ОСП як частина області спостереження.

Наразі офіційного документа від НЕК Укренерго який визначає область спостереження для ПАТ «Запоріжжяобленерго» не надано.

Пунктом 6.3.4. передбачено вимогу до ОСП щодо, визначення переліку технічних параметрів та характеристик, а також форми надання інформації для ОСР, яка повинна оприлюднюватись на власному вебсайті ОСП в мережі Інтернет.

Наразі вимога не виконана, форми надання інформації для ОСР на веб-сайті ОСП в мережі Інтернет відсутні та не надавались до ПАТ «Запоріжжяобленерго» іншими каналами зв'язку.

Враховуючи вищенаведене ПАТ «Запоріжжяобленерго» не мало можливості здійснювати обмін інформацією за запитуваною методикою.

Обмін інформацією між ОСП та ПАТ «Запоріжжяобленерго» відбувається в рамках укладених договорів та відповідних положень, інструкцій. Так відповідно до «Положення про взаємодію ОСП та ПАТ «Запоріжжяобленерго» (ОСР) при диспетчерському (оперативно-технологічному) управлінні», затвердженого 01.02.2021р., до Регіонального диспетчерського центру в Дніпровському регіоні протягом 2022 р. (та на початку 2023 р.) надавалась наступна інформація:

1. Про встановлену та наявну потужність на 2022 блок-станцій (лист №8/12 від 13.01.2022);
2. Про роботу блок-станцій у період жовтень 2022-березень 2023 (лист №51/12 від 29.07.2022);
3. Про надання актуальних однолінійних схем підстанцій 150кВ (лист №40/12 від 12.07.2022);
4. Про встановлену та наявну потужність на 2023 блок-станцій (лист №78/12 від 21.12.2022);
5. Про неможливість проведення нормального контрольного виміру через бойові дії, нетипові схеми, відсутність зв'язку, наявність окупованих територій (лист №002-12/536 від 17.05.2022);
6. Таблиця використання реактивної потужності генеруючих джерел за 15.06.2022(споживачі) (лист №36/12 від 30.06.2022);
7. Таблиця використання 4 реактивної 4 потужності генеруючих джерел ТЕЦ «Запоріжсталь», ТЕЦ «ЗОЕЗ» за 15.06.2022 (лист №34/12 від 30.06.2022);
8. Про використання реактивної потужності БСК в ПАТ «Запоріжжяобленерго» за 15.06.2022 (лист №35/12 від 30.06.2022);
9. Відомості та схеми контрольного - виміру 15.06.2022 підстанцій 150кВ ПАТ «Запоріжжяобленерго» та підстанцій 150кВ споживачів (лист №37/12 від 30.06.2023);
10. Таблиця показників роботи підстанцій 150-35кВ кВ ПАТ «Запоріжжяобленерго» і підстанцій 150-35кВ споживачів в день контрольного виміру 15.06.2022 (лист №39/12 від 11.07.2022);
11. Інформація щодо навантажень (P , Q) по стороні 35 кВ трансформаторів 35/10(6) кВ та по сторонам 35, 10(6) кВ трансформаторів 150(110)кВ) в день контрольного виміру 15.06.2022 за 3-00, 10-00, 13-00, 22-00 (лист №39/12 від 11.07.2022);
12. Інформація по балансу реактивної потужності мережі 150кВ в день контрольного виміру 15.06.2022 за 22-00 (лист №39/12 від 11.07.2022);
13. Перелік підстанцій 35-150кВ ПАТ «Запоріжжяобленерго» та споживачів, де неможливо провести контрольний вимір 15.06.2022 (лист №39/12 від 11.07.2022);

14. Результати контрольного заміру по обсягам АЧР-ЧАПВ 15.06.2022 (лист №39/12 від 11.07.2022) (без використання програмного комплексу «АЗІ АЧР-ЧАПВ»);
15. Схема нормального режиму мереж 35-150кВ ПАТ «Запоріжжяобленерго» станом на 01.01.2023р. (лист №6/12 від 17.01.2023);
16. Таблиця використання реактивної потужності генеруючих джерел за 21.12.2022 (споживачі) (лист №1/12 від 02.01.2023);
17. Таблиця використання реактивної потужності генеруючих джерел ТЕЦ «Запоріжсталь», ТЕЦ «ЗОЕЗ» за 21.12.2022 (лист №2/12 від 02.01.2023);
18. Про використання реактивної потужності БСК в ПАТ «Запоріжжяобленерго» за 21.12.2022 (лист №3/12 від 02.01.2023);
19. Відомості та схеми контрольного виміру 21.12.2022 підстанцій 150кВ ПАТ «Запоріжжяобленерго» та підстанцій 150кВ споживачів (лист №5/12 від 06.01.2023);
20. Таблиця показників роботи підстанцій 35-150кВ ПАТ «Запоріжжяобленерго» та підстанцій 35-150кВ споживачів в день контрольного виміру 21.12.2022 (лист №7/12 від 19.01.2023);
21. Схема потокорозподілу активної і реактивної потужності та рівнів напруги мережі 150-35 кВ в день, контрольного виміру 21.12.2022 о 17-00 (лист №7/12 від 19.01.2023);
22. Інформація щодо навантажень (P , Q) по стороні 35 кВ трансформаторів 35/10(6) кВ та по сторонам 35, 10(6) кВ трансформаторів 150(110)кВ в день контрольного виміру 21.12.2022 за 3-00, 10-00, 13-00, 17-00 (лист №7/12 від 19.01.2023);
23. Інформація по балансу реактивної потужності мережі 150кВ в день контрольного виміру 21.12.2022 за 17-00 (лист №7/12 від 19.01.2023);
24. Результати контрольного заміру по обсягам АЧР-ЧАПВ 21.12.2022 (лист №7/12 від 19.01.2023) (без використання програмного комплексу «АЗГ АЧР-ЧАПВ»);
25. Перелік підстанцій 35-150кВ ПАТ «Запоріжжяобленерго» та підстанцій 35-150кВ споживачів, де неможливо провести контрольний вимір 21.12.2022 (лист №7/12 від 19.01.2023);
26. Інформація про потужність кожної черги АЧР та їх суміщену потужність з САВН, ГАВ, ГПВ, СГАВ (лист №8/12 від 19.01.2023). ...».

Комісією з перевірки встановлено, що листом від 31.10.2023 № 007-007/5471 ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» **не надало** до НКРЕКП підтвердних документів щодо **надсилання** відповідних листів на адресу НЕК «УКРЕНЕРГО» та їх **отримання** НЕК «УКРЕНЕРГО».

Додатково, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» листом від 27.12.2023 № 001-33/2515 повідомило НКРЕКП (мовою документа):

«... Пунктами 6.3.1. та 6.3.2. пункту 6.3 глави 6 розділу X Кодексу системи передачі передбачено, що ОСП повинен визначити область спостереження приєднаних до системи передачі систем розподілення з точки зору точності та ефективності визначення режимів системи передачі. У тих випадках, коли розподільна мережа не має безпосереднього приєднання до передавальної мережі, але її електричний вплив вважається суттєвим з точки зору належного представлення поведінки системи, такі розподільні мережі можуть бути визначені ОСП як частина області спостереження.

Наразі офіційного документа від НЕК «Укренерго», до компетенції якого належить визначення області спостереження ПАТ «Запоріжжяобленерго» не надавалося.

Разом з тим, відповідно до положення підпункту 6.3.4. пункту 6.3 глави 6 розділу X Кодексу системи передачі переліку технічних параметрів та характеристик, а також форми надання інформації для ОСР оприлюднюються на власному вебсайті ОСП в мережі Інтернет.

На сьогодні функції Оператора системи передачі виконує НЕК «УКРЕНЕРГО».

Наразі НЕК «УКРЕНЕРГО» не виконує вимоги 6.3.4 пункту 6.3 глави 6 розділу X Кодексу системи передачі, форми надання інформації для ОСР на веб-сайті ОСП в мережі Інтернет

відсутні та не надавались ПАТ «Запоріжжяобленерго» іншими каналами зв'язку що, як наслідок, унеможливило здійснення Оператором системи розподілу обмін інформацією за вищевказаним механізмом. ...».

Відповідно до інформації, наданої на запит НКРЕКП листом НЕК «УКРЕНЕРГО» від 11.01.2024 № 01/2108 (мовою документа):

«... Вимоги до обміну інформацією між ОСП та ОСР визначені у пункті 6.3 глави 6 розділу Х КСП.

У відповідності до вимог підпункту 6.3.4 пункту 6.3 глави 6 розділу Х Кодексу НЕК «Укренерго» як ОСП розроблено та розміщено на власному вебсайті в мережі Інтернет перелік технічних параметрів та характеристик, а також форми надання інформації для ОСР. Порядок взаємодії між НЕК «Укренерго» як ОСП та суб'єктами диспетчерського (оперативно-технологічного) управління (відповідно КСП) ОЕС України при організації інформаційного обміну технологічною інформацією в режимі реального часу (даними телеметрії реального часу) для задач диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, перелік регламентних робіт та відповідні технічні вимоги до суб'єктів диспетчерського (оперативно-технологічного) управління ОЕС України регламентовані розробленим НЕК «Укренерго» Порядком організації інформаційного обміну технологічною інформацією в режимі реального часу (далі - Порядок), оприлюдненим на офіційному вебсайті ОСП за посиланням <https://ua.energy/wpcontent/uploads/2023/12/Poryadok-organizatsiyi-informatsijnogo-obminu-tehnologichnoyi-informatsiyeyu-v-rezhymi-realnogo-chasu.pdf>. Серед іншого у пункті 3.1 Порядку визначена форма за якою подається запит на організацію інформаційного обміну в режимі реального часу. Пунктами 3.4 та 3.5 Порядку визначається необхідність узгодження кінцевого переліку параметрів за якими повинен здійснюватися інформаційний обмін в режимі реального часу. ...».

Крім того, відповідно до інформації, наданої на запит НКРЕКП листом НЕК «УКРЕНЕРГО» від 14.02.2024 № 01/9429 (мовою документа):

«... У відповідності до вимог підпункту 6.3.4 пункту 6.3 глави 6 розділу Х Кодексу НЕК «Укренерго» як ОСП розроблено та розміщено на власному вебсайті в мережі Інтернет перелік технічних параметрів та характеристик, а також форми надання інформації для ОСР. Порядок взаємодії між НЕК «Укренерго» як ОСП та суб'єктами диспетчерського (оперативно-технологічного) управління (відповідно КСП) ОЕС України при організації інформаційного обміну технологічною інформацією в режимі реального часу (даними телеметрії реального часу) для задач диспетчерського (оперативно-технологічного) управління, перелік регламентних робіт та відповідні технічні вимоги до суб'єктів диспетчерського (оперативно-технологічного) управління ОЕС України регламентовані розробленим НЕК «Укренерго» Порядком організації інформаційного обміну технологічною інформацією в режимі реального часу (далі - Порядок), оприлюдненим на офіційному вебсайті ОСП за посиланням <https://ua.energy/wpcontent/uploads/2023/12/Poryadok-organizatsiyi-informatsijnogo-obminu-tehnologichnoyi-informatsiyeyu-v-rezhymi-realnogo-chasu.pdf>. Серед іншого у пункті 3.1 Порядку визначена форма за якою подається запит на організацію інформаційного обміну в режимі реального часу. Пунктами 3.4 та 3.5 Порядку визначається необхідність узгодження кінцевого переліку параметрів за якими повинен здійснюватися інформаційний обмін в режимі реального часу.

Отже, за своїм змістом Порядок організації інформаційного обміну технологічною інформацією в режимі реального часу містить перелік технічних параметрів та характеристик, а також визначає форму, тобто спосіб надання інформації. ...

... Щодо визначення ОСП області спостереження для ОСР ПАТ «Запоріжжяобленерго» зазначаємо, що згідно Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309 (далі – КСП) область спостереження - власна система передачі ОСП та відповідні частини систем розподілу та суміжних систем передачі, на яких ОСП здійснює

моніторинг та моделювання в режимі реального часу для підтримки операційної безпеки в його області регулювання, включаючи міждержавні лінії. Область спостереження ОСР, яку встановлює для нього ОСП - це перелік обладнання, що перебуває в оперативному віданні диспетчера ОСП (РДЦ).

Згідно п.3.2. глави 3 розділу VII КСП Диспетчерське (оперативно-технологічне) управління ОЕС України, ОСП визначає перелік обладнання, що має знаходитись у його оперативному підпорядкуванні. ОСП надає цей перелік суб'єктам енергетики, обладнання яких входить до цього переліку. Кожен РДЦ на своєму рівні складає даний перелік та надсилає в ОСР для керівництва в роботі.

Щодо ПАТ "Запоріжжяобленерго", такий перелік складений диспетчерською службою РДЦ Дніпровського регіону і наданий ОСР для керівництва в роботі в «Інструкції ДС-14 з організації ремонтів в основній мережі Дніпровського регіону» з Додатками, та направлений разом з супроводжувальним листом «Про перегляд інструкції» №01-1/39843 від 15.09.2022 року та оновлений 09.02.2024 року листом № 01-1/8569 (додається).

Крім процедур, що передбачають порядок планування виводу даного обладнання в ремонт, організації перемикань і т.д., дані телеметрії по таким приєднанням повинні передаватись з ОСР в ОСП (в даному випадку – в РДЦ Дніпровського регіону) за формою і у форматі, які відображені в розділі X КСП.».

Враховуючи вищевикладене, ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» недотримано вимоги підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії щодо обов'язку ліцензіата надавати учасникам ринку інформацію, необхідну для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Ураховуючи викладене та згідно з Порядком (методикою) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 29.09.2023 № 1800, Департамент ліцензійного контролю пропонує накласти штраф у розмірі 281 010 (двісті вісімдесят одна тисяча десять) гривень згідно розрахунку:

Фінальний розмір штрафу відповідно до акту перевірки	16 530 неоподаткованих мінімумів доходів громадян (далі – НМДГ)	281 010 грн
---	--	--------------------

№ Порушення	Тип порушення	Фінальний розмір штрафу, НМДГ	Фінальний розмір штрафу, грн	Застосування іншого виду санкцій	Причина застосування застереження	Максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	Початковий розмір штрафу	Коригування розміру штрафу на тривалість порушення	Коригування розміру штрафу на пом'якшуючі обставини	Зменшення розміру штрафу у разі якщо порушення та наслідки порушення були повністю усунуті порушником
1	порушення щодо надання послуг та/або взаємодії зі споживачами / ліцензіатами НКРЕКП / третіми сторонами	-	-	застосовується застереження	фінальний розмір штрафу до застосування індивідуального пом'якшення нижче мінімально допустимого за законодавством розміру штрафу	1 700 000,00	85 000,00	12 580,00	29 274,00	68 306,00
2	порушення щодо надання	5 765,00	98 005,00	-	-	1 700 000,00	85 000,00 ¹	13 005,00 ²	-	-

	послуг та/або взаємодії зі споживачами / ліцензіатами НКРЕКП / третіми сторонами									
3	порушення щодо надання послуг та/або взаємодії зі споживачами / ліцензіатами НКРЕКП / третіми сторонами	5 765,00	98 005,00	-	-	1 700 000,00	85 000,00 ³	13 005,00 ⁴	-	-
4	порушення щодо надання послуг та/або взаємодії зі споживачами / ліцензіатами НКРЕКП / третіми сторонами	5 000,00	85 000,00	-	-	1 700 000,00	85 000,00 ⁵	-	-	-

Щодо порушення № 2:

¹ відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів розраховано початковий розмір штрафу на основі оцінки серйозності та характеру порушення:

максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	грн	1 700 000,00
відсоток серйозності порушення	%	5%
коефіцієнт завданої шкоди або додаткової вигоди		1
Початковий розмір штрафу	грн	85 000,00

² відповідно до пункту 2.3.2 глави 2.3 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів застосовано коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II, з урахуванням тривалості порушення (153 дні):

розмір штрафу, скоригований з урахуванням тривалості порушення			98 005,00
--	--	--	-----------

Щодо порушення № 3:

³ відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів розраховано початковий розмір штрафу на основі оцінки серйозності та характеру порушення:

максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	грн	1 700 000,00
відсоток серйозності порушення	%	5%
коефіцієнт завданої шкоди або додаткової вигоди		1
Початковий розмір штрафу	грн	85 000,00

⁴ відповідно до пункту 2.3.2 глави 2.3 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів застосовано коригування початкового розміру штрафу, розрахованого відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II, з урахуванням тривалості порушення (153 дні):

розмір штрафу, скоригований з урахуванням тривалості порушення			98 005,00
--	--	--	-----------

Щодо порушення № 4:

⁵ відповідно до пункту 2.2.4 глави 2 розділу II Порядку (методики) визначення розміру штрафів розраховано початковий розмір штрафу на основі оцінки серйозності та характеру порушення:

максимально допустимий за законодавством розмір штрафу	грн	1 700 000,00
відсоток серйозності порушення	%	5%
коефіцієнт завданої шкоди або додаткової вигоди		1
Початковий розмір штрафу	грн	85 000,00

З огляду на зазначене, пропонуємо прийняти постанову, якою:

Накласти штраф у розмірі 281 010 (двісті вісімдесят одна тисяча десять) гривень на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 00130926) за порушення Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії та недотримання вимог нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії

**Директор
Департаменту ліцензійного контролю**

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

№ _____

Київ

Про накладення штрафу на
ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» за
порушення Ліцензійних умов
з розподілу електричної енергії

Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, у результаті розгляду __ березня 2024 року на засіданні, яке проводилось у формі відкритого слухання, Акта позапланової невиїзної перевірки від 14 лютого 2024 року № 81, проведеної на підставі постанови НКРЕКП від 27 грудня 2023 року № 2587 «Про проведення позапланової невиїзної перевірки ПАТ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» та відповідно до посвідчення на проведення позапланової невиїзної перевірки від 26 січня 2024 року № 60, встановлено, що ПУБЛІЧНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 00130926) порушено підпункт 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з розподілу електричної енергії, затверджені постановою НКРЕКП від 27 грудня 2017 року № 1470 (далі – Ліцензійні умови з розподілу електричної енергії), у частині надання учасникам ринку інформації, необхідної для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Відповідно до статей 17, 19 та 22 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», статті 77 Закону України «Про ринок електричної енергії» та Порядку (методики) визначення розміру штрафів, які накладаються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг затвердженого постановою НКРЕКП від 29 вересня

2023 року № 1800, Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Накласти штраф у розмірі 281 010 (двісті вісімдесят одна тисяча десять) гривень на ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО «ЗАПОРІЖЖЯОБЛЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 00130926) за порушення підпункту 29 пункту 2.2 Ліцензійних умов з розподілу електричної енергії у частині надання учасникам ринку інформації, необхідної для виконання ними функцій на ринку, в обсягах та порядку, визначених правилами ринку, кодексом системи передачі, кодексом систем розподілу, кодексом комерційного обліку та іншими нормативно-правовими актами, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Зазначена сума штрафу має бути сплачена до Державного бюджету України у 30-денний строк з дня одержання копії рішення про накладення штрафу (код бюджетної класифікації 21081100 «Адміністративні штрафи та інші санкції»).

Голова НКРЕКП

Валерій ТАРАСЮК

МП

Копію постанови про накладення штрафу надіслано (отримав)

(дата надіслання, посада, прізвище, ім'я, по батькові особи, яка отримала копію постанови)

«__» _____ 20__ року

(підпис)